

Avancerad sökning / Enkel sökning / Avsluta

Artikel 1 av 1

första föregående nästa sista

[träfflista](#)

Markera för utskrift

Visa

Rensa

[exportera artikel](#) [ändra sökning](#)

Källa: Hufvudstadsbladet

Avdelning: KUL

Sida: 106()

Storlek: L

Illustration:

Datum: 021005

HUFVUDSTADSBLADET

Kontroversiell historieskrivning

Fallet med bröderna Rusi har inte enbart väckt de finska mediernas intresse för den östtyska säkerhetspolisens arkiv utan även frågan huruvida det vore viktigt att publicera närmare information om vilka finländare som varit Stasis informanter. Till diskussionen hör naturligtvis olika politiska, juridiska och moraliska aspekter, men hur är det med de vetenskapliga aspekterna?

Inom forskarvärlden råder det inget tvivel om att all information borde göras tillgänglig för forskning, men däremot är man inte alltid överens om vad som borde publiceras. Alpo Rusi utgör givetvis ett fall för sig eftersom undersökningen gäller en entydigt illegal handling och en person som senare hade direkt anknytning till högsta politiska nivå i Finland. Men är det t.ex. relevant för historieforskningen att publicera förteckningar över personer som arbetat för, deltagit i eller

varit medlemmar i olika mera eller mindre dubiösa organisationer eller partier?

Till historikerns arbete hör att placera in information i dess riktiga samhällskontext, att tolka källorna, och inte att enbart publicera lösryckta fakta. Forskaren behöver inte vara sensationslysten, även om hon/han är samhällsorienterad. Det som kan verka intressant för den breda allmänheten eller medierna är nämligen inte nödvändigtvis relevant för forskaren.

I Sverige har dessa frågor diskuterats ivrigt, främst i samband med olika högerextrema organisationer. Tidningen Arbetarens nyligen stort uppslagna nyhet om att drottning Silvias far hörde till NSDAP mottogs sålunda med blandade känslor i Sverige.

Strävan att lägga korten på bordet följes även i den nyutkomna boken Den svenska nationalsocialismen. Medlemmar och sympatisörer 1931-1945. Boken består av en katalog med 28 000 namn på personer tillskrivna medlemskap i de sju största nationalsocialistiska partierna i Sverige på 30- och 40- talet. Författaren till boken, **Tobias Hübinette**, är doktorand vid Stockholms universitet. Ämnet för hans doktorsavhandling är relaterat till Koreas historia, men Hübinette har ett förflutet inom tidningen Expo, som har

tagit till uppgift att avslöja nationalsocialister och högersympatisörer.

Hübinettes bok har mötts av mycket kritik, men även av lovord. Den har lovats eftersom den så tydligt provocerar till debatt inom ett ämne som länge varit ytterst tabu. Det har också ansetts positivt att förteckningarna ger den första översikten hittills över antalet medlemmar i och sympatisörer av nationalsocialistiska partier, som för övrigt visar sig långt större än vad hittills har antagits. Boken ligger även väl i tiden. Nämnas kan t.ex. att den svenska

regeringen för tillfället understöder forskning i högerrörelser under 1930-talet, såväl genom projektet Levande historia, som genom Vetenskapsrådets nya forskningsprojekt Sveriges förhållande till nazismen, Nazityskland och Förintelsen. Nyligen kunde man även vid de svenska valen se att fenomenet nationalsocialistiska rörelser inte alls är utagerat inom svensk dagspolitik.

Kritiken mot publiceringen av boken har dels berört moraliska, dels vetenskapliga aspekter. Här rör det sig nämligen inte om illegala handlingar, utan om förkastliga åsikter enligt dagens samhällsstandard. Därtill gäller det ofta personer som i stor utsträckning inte har utgjort en del av det offentliga livet och vars namn används i ett ytterst lösryckt sammanhang.

Svenska medier väntar redan med iver på anmälningar om förtal och ärekränkning. Hübinette, som i början av 1990-talet dömdes för ofredande och förtal av högerextremister i Uppsala tingsrätt, har knappast förväntat sig något annat heller.

Den vetenskapliga kritiken av boken riktar sig främst mot uppgifternas tillförlitlighet och de använda metoderna. Hübinettes information baserar sig, i brist på andra källor, på en genomgång av enstaka årgångar av medlemsförteckningar samt olika jul- och nyårshälsningar som partierna publicerade i samtida tidskrifter. Förteckningarna anger inte när de namngivna personerna ansökt om medlemskap, om de eventuellt i ett senare skede utträtt ut partierna eller om de enbart varit sympatisörer. Vi kan sålunda inte vetenskapligt

förlita oss på de medlemsantal som boken anger. Hübinettes förteckning ger oss inte heller den utlovade informationen om personernas sociala status eftersom många av de katalogiserade personernas yrkesbeteckningar saknas och förteckningarna därtill omfattar flera ofullständiga namn eller enbart signaturer.

Boken innehåller slutligen också en förteckning över medlemmarna i Riksföreningen Sverige-Tyskland. Enligt uttalandet till grundandet av Riksföreningen år 1937, som undertecknades av flera ytterst kända kulturpersonligheter i Sverige, var föreningens ändamål att "på rent svenskt grundval utan ställningstaganden i partipolitiken verka för ett rättvist bedömande av det nya Tyskland". Det kan således anses relativt klart att medlemmarna i Riksföreningen sympatiserade med Tyskland, men däremot inte bevisat att de alla sympatiserade med den svenska (!)

nationalsocialismen, vilket Hübinette anger i sin bok.

Med tanke på diskussionen kring fallet Rusi kan man bara med intresse vänta på när det dyker upp en finsk motsvarighet till Hübinettes bok, baserad på Stasi-arkivet.

Annette Forsén

historiker

Forskaren behöver inte vara sensationslysten, även om hon/han är samhällsorienterad.

* * * * *

Denna text är skyddad av lagen om upphovsrätt. Eftertryck,
annan kopiering eller publicering utan tillstånd är förbjudet.
PressText.

Tel: 08-736 55 40, Fax: 08-736 55 55